

UVODNE NAPOMENE

Stečaj je zakonom utvrđen postupak koji se provodi nad imovinom dužnika radi namirenja povjerilaca. Pored namirenja povjerilaca stečajem se onemogućava dalje loše poslovanje privrednog subjekta.

Stečaj je stigmatizovan u pravom smislu riječi, jer se uglavnom doživljava kao sumorna, sramotna i neizvjesna realnost. Preduzetnik koji je bio u stečaju nosit će žig “propalog” dugo i nakon što ponovo započne novi posao kojim uspješno posluje.

Posljedica ove stigmatizacije javlja se zbog toga što široke mase nisu u mogućnosti razlikovati poštene od nepoštenih stečajeva, a to je prvi korak ka destigmatizaciji poštenih stečajnih dužnika.

U prilog tome govori i sama činjenica da se u Republici Srpskoj u 99 % slučajeva ne radi o objektivnim okolnostima koje su dovele do propasti preduzeća, već o privatnim interesima pojedinaca.¹

S druge strane Evropska Unija ulaže velika sredstva u projekte vezane za destigmatizaciju stečajnih dužnika, shvatajući ozbiljnost situacije.

Pokušavajući promovirati preduzetničku aktivnost, EU smatra ključnim uklanjanje negativnih konotacija vezanih uz stečaj preduzeća i loše reputacije koja prati neuspješne preduzetnike .

EU vidi stečaj preduzeća kao priliku za učenje. EU smatra da je određeni stepen neuspjeha kompatibilan s odgovornim inicijativama i preuzimanjem rizika. Općenito uzevši, neuspješni preduzetnici uče iz vlastitih grešaka i zato poslije i mogu biti uspješni. Stoga, preduzetnici moraju biti ohrabreni da učine novi početak.²

U pravnom poretku Evropske zajednice, dva su glavna tipa akata kojima se usklađuju pravni poreci država članica: uredbe i regulative (direktive).

Ta se dva akta bitno razlikuju po stepenu u kojem usklađuju interna prava država članica: dok uredbe u potpunosti unificiraju pravo, tj. zamijenjuju do tada postojeće interne

norme jednom, potpuno istovjetnom evropskom normom, regulative ostavljaju prostora za donekle različita rješenja u različitim državama članicama.³

U EU je donijeta Regulativa br. 1346/2000 o postupcima povodom insolventnosti (dalje:Regulativa).⁴

Važnost Regulative možemo sagledati iz dva razloga, prvi je razlog što se primjenjuje u Evropskoj Uniji i izvjesno je da će prava svih evropskih zemalja, prije ili kasnije, morati da se usklađuju sa pravom EU, zbog međunarodne saradnje, kao i zbog unifikacije prava.

Drugi razlog je u tome, što je, prilikom oblikovanja teksta Zakona o stečajnom postupku RS⁵ (u daljem tekstu: ZSP), bilo prijedloga da se odredbe Regulative uvrste u tekst ZSP.